

Jeremy Corbyn: ”Varför jag lanserar ett Projekt för fred och rättvisa”

[Ur [Jacobin magazine](#), 13 december 2020. Intervjuare David Broder. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

(Idag lanserade den tidigare Labourledaren Jeremy Corbyn ett projekt för Fred och rättvisa, utformat för att främja forskning och aktivism kring saker som han har försvarat hela sitt liv. Projektet har utlyst en global konferens den 17 januari, och lovar att tillhandahålla en plattform för kampanjer mot krig och för samlade internationella aktioner om klimatet och de ökande ojämlikheterna.

Innan lanseringen talade den erfarne socialisten med *Jacobins* David Broder om de kriser mänskligheten står inför 2020, tecknen på politiska förhoppningar och hur hans projekt kommer att försvara det antikrigsbudskap som han så ståndaktigt försvarade som Labourledare. - *Jacobins* redaktionella kommentar.)

David Broder: När pandemin började hoppades många att den skulle framkalla utbredda politiska förändringar – och internationellt samarbete. Men en rapport denna vecka sa att något helt annat hände:¹ de rikaste länderna hamstrar vacciner, men i en stor del av världen

¹ [ABC News](#), 9 december 2020.

kommer mindre än en på 10 att få en injektion 2021. Vad kan göras för att tvinga fram ett effektivt svar?

Jeremy Corbyn: Det sätt på vilket vaccineringarna inleds är nedslående. När WHO förkunnade pandemin, krävde den att alla stater skulle vidta lämpliga åtgärder. En del gjorde det, andra inte. Många personer förlorade livet för att den testregim som WHO ville ha inte genomfördes – inklusive i Storbritannien och USA.

I FN:s deklaration av mänskliga rättigheter ingår tillgång till sjukvård. Och sökandet efter ett vaccin borde ha varit en möjlighet till internationellt samarbete och att dela på vetenskapliga resurser. Istället blev det en konkurrens mellan stora läkemedelsföretag, och jag misstänker att företag som Pfizer kommer att göra sig en förmögenhet på det här.

Joe Biden utlovar vaccin till omkring en tredjedel av USA:s befolkning inom 100 dagar – och Storbritannien något liknande över en lite längre period. Men Pakistan, Nigeria och länder i hela Afrika och Sydostasien kommer inte att komma i närheten av en sådan vaccinationsnivå.

Denna kris var visat alla ojämlikheter i världen. Och det kommer att fler av den här sortens nya virus. Så vi måste ta behovet av ett världshälsoprogram på allvar.

I åratal har WHO pratat om behovet av tillgång på allmän sjukvård. Världen kunde gå samman och ge stöd för att ta itu med Ebola, och borde kunna göra samma sak med coronaviruset. Många verkar mer intresserade av att skydda sig själva än av att skydda världen. Men när det kommer till kritan går det inte att gömma sig från smittosamma massjukdomar.

DB: Sedan Biden valdes har han talat om att återställa USA:s ”ledarskap” i världen. Han har sagt att han ska återvända till Parisöverenskommelsen, men har också kritiserat Trump för att han har förstört NATO och har påstått att han varit för mjuk mot Kina. Anser du att Bidens presidentskap är mer mottagligt för aktioner för klimatet och svar på Covid-19, eller handlar det bara om att på nytt hävda USA:s herravälde?

JC: Det är väldigt motsägelsefullt. Redan när Biden hade vunnit nomineringen tog han avstånd från en stor del av Bernie Sanders agenda. Det är bra att han sa att han ska ansluta sig till Paris och bli mer inblandad i internationella klimataktioner – det är svårt att komma nära nollnivå utan att USA, Kina och Indien är nära indragna.

Men jag blir orolig när han talar om att åter hävda ett amerikanskt ledarskap i Asien-Stillahavsregionen och NATO. Han föreslår att försvarsutgifterna ska behållas eller öka. Samtidigt har den brittiska regeringen redan tillkännagivit en mycket stor ökning av försvarsutgifterna samtidigt som den skär ner sin hjälpbudget under vad som har slagits fast som ett lagligt krav.

Covid-19-krisen har visat att det som ger trygghet är att sjukvårdsbehoven respekteras i hela världen. Istället har Kalla krigsretoriken ökat på båda sidor av Atlanten, och jag misstänker även ett återupplivande av NATO mot Ryssland. Jag är mycket kritisk mot den ryska regeringen – jag har en realistisk syn på situationen där. Men det finns ingen trygg framtid för någon om vi hamnar i ett retoriskt krig mellan USA och Ryssland och Kina.

Vi måste titta på de verkliga problemen som världen står inför: den enorma miljökrisen, global fattigdom och ojämlikhet, systematiska brott mot mänskliga rättigheter och krig om mineraler eller

ombudskrig mellan stormakterna. När FN:s generalsekreterare António Guterres krävde en global vapenvila i januari, sa Generalförsamlingen och Säkerhetsrådet ”vilken utmärkt idé” – och gjorde sedan raka motsatsen. Speciellt vad gäller Jemen: vapenförsäljningen till Saudiarabien har ökat och Abraham-avtalet² ökar vapenförsäljningen mellan Förenade Arabemiraten och Bahrain.

Så vi behöver en väldigt stark freds- och rättviserörelse både i USA och i Europa. Under de senaste 10 åren har jag blivit uppmuntrad av hur den amerikanska vänstern har börjat hävda sig igen genom Sanders’ kampanj, genom de socialistiska grupperingarna inom Demokraterna och många fackföreningar. De står uppenbarligen inför enorma problem. Men Black Lives Matter-rörelsen är fantastisk och har lett till en ny förståelse av både USA:s historia och den europeiska kolonialismen. Om nästa generation har en bättre förståelse av det förflutna än vad den nuvarande generationen har, då är jag förhoppningsfull om världen.

DB: Som Labourledare förändrade du diskussionen om utrikespolitiken, i synnerhet med ditt tal efter det fruktansvärda terroristangreppet i Manchester under valet 2017. Det blev rabalder i media att du förknippade utrikespolitiken med terrorism – trots att det du faktiskt sa uppskattades och stod i samklang med vad många människor tyckte.³ Men efter att du avgick som ledare i april 2020 har Labour svängt mot att acceptera Boris Johnsons militarism och ”stormaktsåskådning”. Hur kan det kritiska förhållningssättet hållas vid liv även utan den institutionella plattform du hade som ledare?

JC: Bombningen i Manchester var fruktansvärd – unga människors liv togs på ett helt fasansfullt och brutalt sätt. Det ägde rum under valet, och vi kom överens om att stoppa kampanjerna under några dagar, vilket jag tycker var rätt.

När jag återvände, ville jag göra ett uttalande om utrikespolitiken och vilka effekter tidigare krig hade haft på vår säkerhet. Många personer avrådde mig mycket starkt från att göra det: de sa att det skulle förstöra kampanjen, förstöra våra chanser. Jag sa nej – vi måste konfrontera den verklighet som den utrikespolitik vi har fört alla dessa år har lett till. Det är inte att tolerera bombningar, det är inte att tolerera terrorism, det är inte att tolerera mord – givetvis inte. Men vi måste konfrontera den verklighet som västs strategi har lett till.

Så jag gjorde uttalandet. Direkt efteråt invände väldigt många framstående personer mot det – men inte så allmänt som jag förväntade mig. Och en hel del människor sa att det var genomtänkt och ett rimligt sätt att framställa saken. Några timmar senare publicerade YouGov en opinionsundersökning som visade att 60% stödde det jag hade sagt. Jag tror att det var en vändpunkt under valet. För det visade att det fanns ett tänkande bland allmänheten som ville se på utrikespolitiken på ett annat sätt.

Jag klargjorde också att vi bytte linje. 2016 gav jag, som utlovat, en ursäkt för Labours roll under kriget i Irak, framför militärfamiljer som hade förlorat nära och kära där. Det var samma dag som Chilcotrapporten om Irakkriget kom ut,⁴ och även den dag då Labourpartiets parlamentsgrupp utsatte mig för ett ytterst hårt tryck att avgå.

De hade redan lagt fram ett misstroendevotum – hela dagen kom en ström av personer som krävde att jag omedelbart skulle avgå eftersom de inte ville att jag skulle ge ursäkten och mitt svar på

² Se [SVT nyheter](#), 14 augusti 2020 – öa.

³ [New Statesman](#), 26 maj 2017.

⁴ [The Guardian](#), 6 juli 2016.

undersökningen. De var väl medvetna om att mitt ledarskap representerade antikrigsrörelsen, speciellt om Irak. Men att ge den ursäkten var ett av de intensivaste tillfällena i mitt liv, med absolut tystnad i rummet. Jag kände bara för de personer som satt framför mig, som hade förlorat nära och kära i Irak.

Jag hoppas att det vi förde fram 2017 och 2019 fortfarande är partiets politik – det är viktigt att det är det. Men den brittiska regeringens inriktning, med ökande rustningsutgifter och minskande u-hjälp – och att ledarna för Labours parlamentsgrupp åtminstone accepterar de ökade rustningsutgifterna – är inte nödvändigtvis ett särskilt bra tecken.

Projektet för fred och rättvisa handlar om att se till att en sådan syn på de internationella frågorna ska finnas kvar i den allmänna debatten, inom forskningen, inom aktivismen. Men det hänger också ihop med effekterna på ekonomin och livet i det här landet. Om vi ska lägga ner alltmer på upprustning, inte höja skatten för de rikaste och ha en ekonomisk strategi att betala tillbaka de skulder vi drar på oss på grund av coronaviruset, då är den enda vägen framåt för den här regeringen att frysa lönerna, skära ner på sjukvård, utbildning, boende och alla andra viktiga budgetar, och ännu mer åtstramning än vi hade efter 2010.

Det är inte ett nytt politiskt parti, utan ett ställe där folk kan samlas. Den 17 januari kommer vi att hålla ett stort virtuellt globalt seminarium. Det kommer att vara talare från USA, Latinamerika, Sydostasien, och även från grupper i Storbritannien som har drabbats hårt av förlorade arbetstillfällen och avindustrialisering. Och även ungdomar som är fast beslutna att kämpa för en Grön industrirevolution.

DB: En del av partiledningens uttalanden har en ganska hånfull inställning till internationella frågor – ”Jeremy är bara intresserad av vad som händer på Västra Papua” istället för vad ”vanligt folk” påstås ”bry sig om”. Men för många i min generation var kriget i Irak ett politiskt uppvaknande. Hur kan vi knyta ihop de här två olika frågorna?

JC: En del av det som har skrivits är intressant, men en del är enormt nedlåtande och verkar inte vara rotat i folks verklighet i vårt land. Den fattigdom och utslagning som existerar är helt enorm, det antal människor som går till matbanker ökar alltmer, precis som det antal som bor i osäkra bostäder.

Allting i våra manifest var utformat för att omfördela makten och rikedomarna, demokratisera vår ekonomi och erkänna behovet av en Grön industrirevolution för att ge jobb och den miljöhållbarhet vi alla behöver. Så våra manifest var utformade för att tillfredsställa vanligt folks behov.

Men som jag sa under kampanjen 2017, så beror säkerheten i våra liv också på vår utrikespolitik. Gör kärnvapen och en enorm ökning av rustningsutgifterna oss verkligen tryggare, eller mer sårbara? Är inte de globala effekterna av pandemin, eller miljöförstöringarna, eller de massiva flödena av finanskapital och företagens makt i hela världen, skadliga för oss?

Tanken att vi kan göra oss oemottagliga för vad dom händer i världen är rent nonsens, vilket till och med Boris Johnson har upptäckt. Innan 31 december måste han sluta något sorts handelsavtal med EU eller hoppas på ett mycket gynnsamt avtal (”älsklingsavtal”) med USA, även utan sin vän Trump i Vita huset – vilket jag inte tror att han kommer att fixa.

Men det finns också en viktig moralisk poäng i allt detta. Irakkriget kostade hundratusentals

människor livet. Det baserades på en absolut lögn. Folk i Storbritannien och i hela världen kunde se det för vad det var. Vid protesterna i Hyde Park 2003 sa jag, att om Irakkriget fortsätter så kommer det att bli morgondagens krig, morgondagens terrorism och morgondagens flyktingar. Hade jag fel?

Det finns nu fler flyktingar i världen än någonsin tidigare i historien – mer än 70 miljoner människor och stigande. Det är människor som vill leva, sätta sin prägel, ge sitt bidrag. Ska vi utvecklas vidare till en säkerhetsstat som skickar flottan mot flyktingar, eller göra något politiskt, ekonomiskt och miljömässigt för att hantera det centrala problemet – internationell ojämlikhet och orättvisa?

Jag är beredd att hävda det överallt. Och tro inte att den unga generationen, arbetarungdomar som växer upp i Storbritannien och USA, inte är fullt medvetna om det. Black Lives Matter spred sig så snabbt över världen eftersom folk såg en del av sin situation i hur polisen betedde sig mot svarta i USA.

DB: Ditt liv har särskilt formats av politiken i Latinamerika: nyligen talade du med *Jacobin* om din resa till Chile 1969, strax innan valet av Salvador Allende då du också besökte Bolivia.⁵ Bland alla dystra förhållanden och nederlag i år, har en ljus punkt varit att MAS (Rörelsen för socialism) vann valet i landet. Tror du att de nuvarande erfarenheterna i Latinamerika också ger lärdomar för hur vi driver politik här?

JC: Ja, därför att budskapet om social rättvisa är väldigt motståndskraftigt.

Jag var i Chile 1969 när Unidad Popular [Folklig enhet] just hade bildats. Jag var 19, jag bara betraktade saker, lyssnade på underbar folkmusik, såg hur folk från olika politiska strömningar inklusive Mapuchefolket samlades kring vänstern.

Det ledde till att Unidad Popular segrade 1970, om än med mindre än 40% av rösterna. Allende bildade en regering som gjorde mycket för att förbättra de fattigas levnadsförhållanden, utbildning, boende och kulturella möjligheter. Han störtades av CIA i samarbete med den chilenska militären vid en brutal kupp.⁶ Men hans ande lever vidare.

Vem minns Pinochet med tillgivenhet, vem minns Allende med tillgivenhet? Jag tror vi vet svaret. Arvet är enormt: under protesterna i Chile förra året som ledde till folkomröstningen och den allmänna diskussionen om den nya konstitutionen – vilka namn dök hela tiden upp? Det var Allende, Victor Jara, Pablo Neruda...

Samma sak i Brasilien: Lula ledde bildandet av Arbetarpartiet (PT). Det blev en allt starkare politisk kraft, det vann val, men sedan avsattes Lula och även Dilma Rousseff med något som bara kan kallas juridisk krigföring. Men idag återvänder PT:s styrka, tack vare de åtgärder det genomförde för att lindra den värsta fattigdomen. Budskapets motståndskraft är enorm.

Och även i Bolivia – MAS uppstod delvis på basis av en mycket lång radikal politisk tradition sedan många, många decennier. Bolivia har också en mycket starkare icke spansk dominans än andra latinamerikanska länder, och den största språkliga mångfalden. Motståndet mot privatiseringarna av vatten gav näring åt en rörelse som så småningom gjorde Evo till president. Han avsattes – och reste till Mexiko, Argentina och nu tillbaka till Bolivia. Men hans plats i

5 [Jacobin magazine](#), 17 september 2020.

6 [Jacobin magazine](#), 11 september 2016.

historien är helt säker. Jag önskar Bolivias nya regering allt väl – och jag hoppas att den kan fortsätta den omfördelning av makt och välstånd som Evos regering uppnådde.

DB: Du har ägnat fem decennier åt internationellt solidaritetsarbete, oftast i direkt opposition mot den aktuella brittiska regeringen. Utan att gå in på detaljer om din suspendering, så har de senaste månaderna inneburit en speciell McCarthyism. Finns det något nytt i detta – skiljer det sig från vad vänstern drabbades av på 1980-talet under Margaret Thatcher?

JC: Folk som är frispråkiga har alltid utsatts för personligt tryck. Igår kväll hade vi en diskussion om Tony Benn. Hans dotter Melissa höll ett vackert tal om honom, och talade om de glåpord som deras familj hade utsatts för av högermedia. Fientlighet mot vänstern av väldigt mäktiga, väldigt högerinriktade media är inget nytt.

1907 gjorde Keir Hardie en världsturné. Han åkte till USA, Australien, Indien, Sydafrika, och sedan rapporterade han om det vid ett enormt möte i Albert Hall. Hans turné följdes av *Daily Mail*, som fördömde honom för att han stödde det indiska folket mot det Brittiska Indien och för att vara mot rasismen i Sydafrika. Han skälldes ut fullständigt. På 1930-talet, då George Lansbury var Labourledare, skälldes vänstern ut fullständigt. Nye Bevan skälldes ut.

Men faktum är, att om man får fram ett budskap som ifrågasätter vissa mediekällors odemokratiska makt, och orättvisor och ojämlikhet i vårt samhälle, då kommer de att slå tillbaka. Jag vet det. Jag har drabbats av alla de här dumheterna ganska länge och kommer utan tvivel att fortsätta att göra det.

Men det är ett pris som det är värt att betala, om det får fram ett budskap om sociala orättvisor som ger folk hopp och optimism. Vid de möten jag håller, säger jag: makten finns på många ställen. Det handlar delvis om att ha valda poster. Men det handlar också om samhällsgruppers makt att förändra saker, att förhindra att fabriker stängs ner, att utveckla skolor och daghem och kulturhus, att få ren luft där det är dålig luft, få rent vatten där det är smutsigt vatten. Allt det stärker människor och det är vad vårt politiska uppdrag måste handla om – att stärka människor mot de eliter som inte vill att de ska få möjligheter.

Angående min suspendering så beklagar jag den givetvis djupt, och jag är mycket tacksam för allt stöd jag har fått inom partiet och i samhället. Och jag uppmanar folk att slå tillbaka mot det, för arbetarrörelsen tillhör oss alla.

DB: För att avsluta med Projektet för fred och rättvisa – vad kan folk göra för att engagera sig?

JC: Det är ett nytt och spännande projekt – och okänd mark för oss alla.

Vi kommer att analysera frågor, organisera tillsammans med och ta kontakt med och backa upp grupper som redan finns och stöda stora kampanjer för förändring. Vi vill samarbeta, inte konkurrera, med andra. Hittills har vi till exempel fått stöd till lanseringen från Orgreaves sannings- och rättvisekampanj i Yorkshire och fackföreningsaktivister i Bolivia och USA. Och det är viktigt att koppla ihop dessa kampanjer, att se den stora och lilla bilden samtidigt.

Vi kommer att arbeta med fackföreningar och sociala rörelser för att bygga nätverk av kampanjarbetare, gräsrotsaktivister, tänkare och ledare, utbyta erfarenheter och utveckla idéer om

lösningar på våra gemensamma problem. Vare sig det är Rolls-Royce-arbetare som försvarar sina jobb i Barnoldswick,⁷ eller de enorma demonstrationerna i Indien, vare sig det är barn som går hungriga här i ett av världens rikaste länder eller tynar bort som flyktingar från krig och kriser.

Vi kommer att kombinera forskning och analyser med kampanjer och organisering. Och vi kan bygga på den populära socialistiska politik som har utvecklats i Labourpartiet under de senaste fem åren.

Jag hoppas att vi kommer att bygga något viktigt tillsammans. I år har många av oss känt oss maktlösa mot krafter som befinner sig utom vår kontroll. Det måste inte vara så.

Vi kommer att ha en internationell lansering den 17 januari, förhoppningsvis med en mycket stor internationell publik. Vi kommer att ha personer från hela världen och från alla generationer. Jag är mycket spänd och entusiastisk om det, och jag hoppas att ni kommer med.

⁷ [Lancashire Telegraph](#), 16 november 2020.